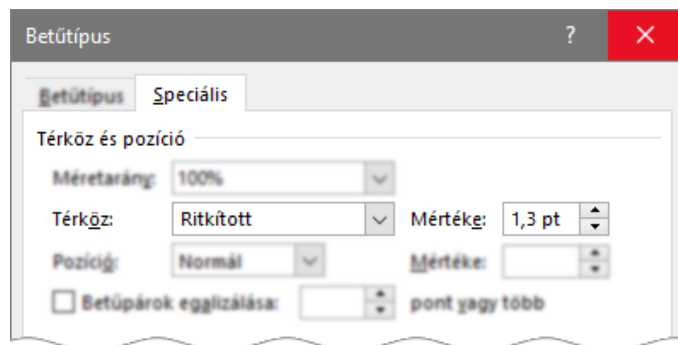

a betűk formázása (kettő)

ez a PDF dokumentum a margitfalvi.hu-n olvasható cikk nyomtatásra szánt változata

BETŰKÖZ

Azaz a betűk közötti vízszintes távolság. Ami arányosan növekszik a betűmérettel. És amit, a felhasználó módosíthat: a betűköz csökkentésével növelheti vagy a betűköz növelésével csökkentheti az adott szélességben megjeleníthető betűk számát. Másként fogalmazva, a betűköz növelésével ritkítja, a betűköz csökkentésével sűríti a betűket. A betűköz vezérlőt a Kezdőlap, Betűtípus csoport parancstáblájának Speciális lapján találjuk.

A Térköz vezérlő listájából kell kiválasztanunk a betűköz csökkentésekor a Sűrített, illetve a betűköz növelésekor a Ritkított elemet. A csökkentés illetve a növelés értékét a Mértéke mezőben kell beállítanunk.

(tipográfia) Ritkítást szövegtörzsben ne alkalmazzunk, mert nagyon elüt a környezetétől. Címekhez viszont ideális. De csak érzéssel, mert ha túl nagy a mértéke, akkor különálló betűkre esik szét a szöveg. Sűrítéssel az egyetlen rövid szóból, vagy egyetlen szótöredékből álló sorok kialakulását tudjuk elkerülni. De, ezt majd az elválasztásnál részletesen megbeszéljük.

DÖLT, FÉLKÖVÉR ÉS ALÁHÚZOTT BETŰK

A dőlt betűket a nyomdászok a kézírás utánzására találták fel, de ez a funkciója már eltűnt, hiszen annyi kézírásos fontot találunk, amennyit csak akarunk.

Felül a Times New Roman karakterkészlet dőlt betűi, alul pedig a Vladimir Script standard karakterei. Mondják a dőlt betűket még „kurzív”-nak meg „italic”-nak is. Vezérlője a Kezdőlap Betűtípus csoportban áll: egy nagy dé betű. Van billentyűparancsa is: Ctrl+I.

A félkövért betű a vastagított vonalú betű. A képen Times New Roman karakterkészlet normál és félkövért betűi láthatók.

Az eget a kaporszakállú Az eget a kaporszakállú

A félkövér betűket mondják még „bold”-nak és „fett”-nek is. Vezérlője a Kezdőlap Betűtípus csoportban áll: egy nagy ef betű. Billentyűparancsa a Ctrl+b.

Az aláhúzott betűket a Kezdőlap, Betűtípus csoportban álló, aláhúzott nagy „a” betűs, kombinált vezérlővel kérhetünk. Ha a betűre kattintunk akkor a kijelölt betűk vagy kijelölés hiányában a parancskiadás után begépeltek karakterek, a szóköz karaktert is beleértve, közvetlenül az alapvonal alatt húzódó, vízszintes folytonos vonallal meg lesznek jelölve. A lefelé álló kacsacsörre kattintva a vonal stílusát illetve színét adhatjuk meg. Ha a szóközöket nem kívánjuk jelölni, akkor „szóaláhúzást” kell kérnünk: Kezdőlap, Betűtípus csoport parancstáblája, Betűtípus lap, Aláhúzás típusa, Szóaláhúzás.

Az áthúzott betűk, a szóköz karaktert is beleértve, folyamatos vízszintes vonala az alapvonal felett húzódik a szár nélküli betűk (a, e, o) magasságának felében. Az áthúzásnak van vezérlője az előbb említett parancstáblán és a Kezdőlap, Betűtípus csoportjában is.

(tipográfia) A dőlt betűket csak a szövegtörzsben és csak kiemelésre használhatjuk. Kiemelésre a dőlt és a szabályosan formázott kiskapitális betűkön kívül más formai jegyet ne alkalmazzunk! Tehát se félkövéret, se aláhúzottat!

A félkövér betűk címek formázására szolgálnak. Ne legyenek a címek túlformázva! Legfeljebb egy-két betű-tulajdonságban különbözzenek a szövegtörzs betűitől! (Betűnagyságukról már volt szó. Legfeljebb két ponttal legyenek nagyobbak a szövegtörzs betűinek nagyságától!)

Aláhúzott betűt, pláne áthúzottat, ne használjunk! És hivatkozást sem! A tipográfiában nem csak az aláhúzott betű ismeretlen, de a félkövérdőlt is. Ilyen betű még címben se fordulhat elő!

A BETŰ SZÍNE

A program betűformázó szolgáltatásait két csoportba sorolhatjuk. Vannak a tipográfia témakörébe sorolható formázások és vannak a rajzi lehetőségek. Utóbbi csoportba sorolhatjuk a színes-betű szolgáltatást is. A betű színét a Kezdőlap, Betűtípus csoport Betűszín kombinált vezérlővel állíthatjuk be. A lefelé álló kacsacsörrel tudjuk a kívánt színt beállítani. A vastagon aláhúzott nagy „a” betűre kattintva, az előző munkamenetben kiválasztott színt kérhetjük újra.

A betűket körvonalazhatjuk is. A körvonal színét, vastagságát és stílusát a Kezdőlap, Betűtípus, Szövegeffektusok és tipográfia, Körvonal vezérlővel állíthatjuk be.

tipográfia

A képen sárga betűket (Bernard MT Condensed) kék körvonallal díszítettem. A „Szövegeffektusok és tipográfia” menü a körvonalazáson felül még további eszközöket tartalmaz a betűk rajzi formázására.

A BETŰK HÁTTÉRSZÍNE

A kijelölt betűk háttérszínét a Kezdőlap, Bekezdés csoport Árnycolás (!?) kombinált vezérlővel tudjuk megadni. A kacsacsőrrel itt is a kiválasztást, a festékesvödörrel az előző munkamenetben beállított színt kérhetjük újra. De, mit keres a Bekezdés csoportban egy betűformázó funkció? Azért áll ott, mert nem csak betűk, hanem bekezdések hátterét is színezhajjuk.

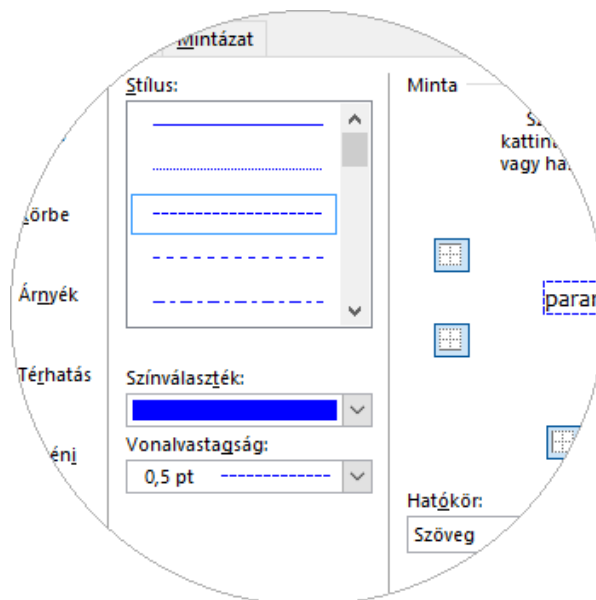
Azért a Betűtípus csoport sem maradt háttérszín beállító vezérlő nélkül: Szövegkiemelő szín.

A kiválasztott színre kattintva a speciális alakú egérmutatót át kell húzni a kiemelendő szövegen. A műveletet befejezhetjük egy újabb kattintással a vezérlőn vagy az Esc billentyűvel. A háttérszínét és a szövegkiemelő színt saját vezérlőjük Nincs szín utasításával szüntethetjük meg.

BETŰK SZEGÉLYEZÉSE

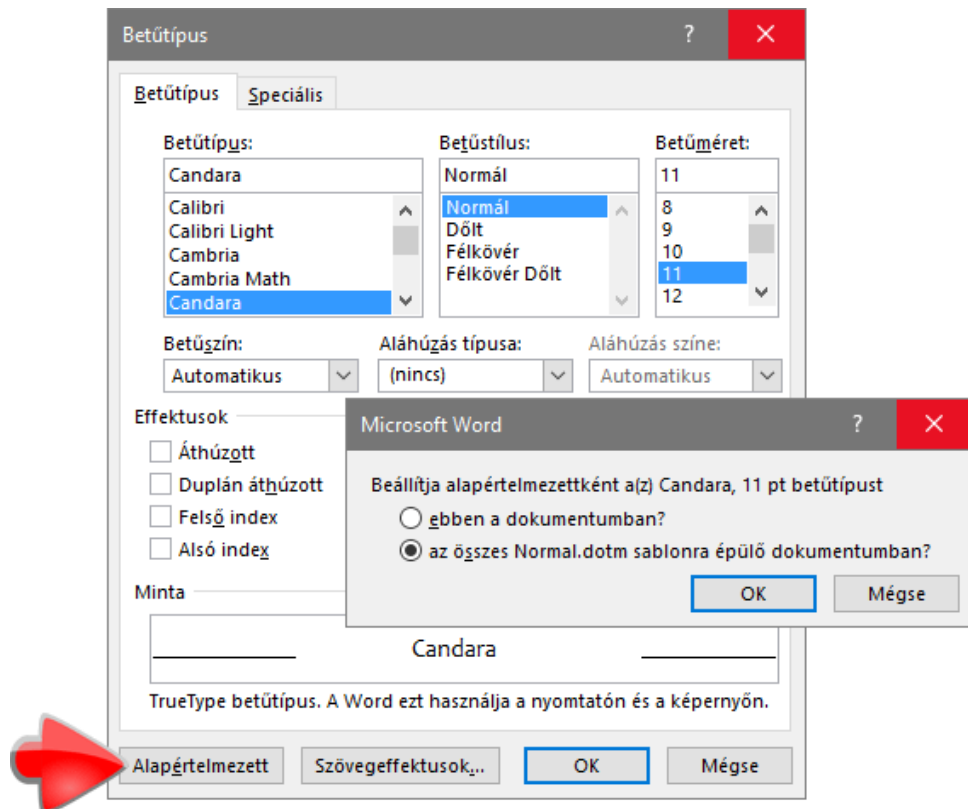
Ezt a betűformázó funkciót is a Bekezdés csoportba találjuk, és ezt is az előbb ismertetett ok miatt: Szegélyek. És ez is egy összetett vezérlő. A lefelé álló kacsacsőrrel nyithatjuk meg a listát és az első négy elem bármelyikével kérhetjük a műveletet. A kijelölt betűket a program téglalapba foglalja. A téglalap vonalának tulajdonságait a Szegélyek lista Szegély és mintázat... utasításával hívható parancstáblán állíthatjuk be.

Meghatározhatjuk a vonal stílusát, színét és vastagságát. A betűk szegélyezése funkciót úrlap készítéséhez használhatjuk! Részletesen majd a tabulátoroknál beszélünk róla.

SZOKÁSOS BETŰFORMÁTUM BEÁLLÍTÁSA

A Kezdőlap, Betűtípus csoport parancstábláján az „Alapértelmezett” vezérlővel megadhatjuk az aktuális dokumentum illetve a program szokásos betűformátumát.

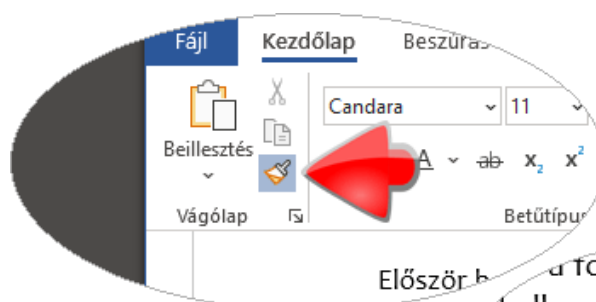
Először be kell állítanunk a formai jegyeket, azután kattintanunk kell az Alapértelmezett vezérlőn és végül válaszolnunk kell a megjelenő kérdésre.

FORMÁZÓ MŰVELET ISMÉTLÉSE

A formázó műveletet az F4 billentyűvel ismételhetjük meg. Ha az utolsó utasítást a menüszágról adtuk ki, mondjuk a betűszínt pirosra állítottuk, akkor csak ezt az egy stílusjegyet tudjuk ismét alkalmazni. De, ha a Kezdőlap, Betűtípus parancstáblán dolgoztunk és több stílusjegyet is megadtunk, akkor az F4 hatására ezek mind ismétlődni fognak.

BETŰFORMÁTUM MÁSOLÁSA

A Kezdőlap, Vágólap csoportban álló ecetes vezérlő a Formátummásoló. Népi nevén a formátumfestő. A modul segítségével a kijelölés első karakterének vagy ha nincs kijelölés, akkor a kurzortól jobbra álló karakter formátumát tudjuk másolni. A másolás kijelöléssel történik.

Először be kell állítanunk a formai jegyeket, azután kattintanunk kell az Alapértelmezett vezérlőn és végül válaszolnunk kell a megjelenő kérdésre.

ISMÉTLÉSE

az F4 billentyűvel ismételhetjük meg a betűszínt pirosra állítottuk

A kijelölés a szokásos módon történjen! A megváltozott egérmutató csak a modul aktív állapotát jelzi, és csak a szövegben. Például a bal margó fölött már a szokásos jobbra felfelé mutató nyíl. A műveletsort a kurzor pozicionálásával kezdjük. Azután vagy egyet vagy duplát kattintunk a vezérlőn. Egy kattintás: egyetlen kijelölés után a modul automatikusan kikapcsol. Dupla kattintás: tetszőleges számú kijelölés után a modult nekünk kell kikapcsolni. Az Esc billentyűvel, vagy kattintással a vezérlőn. A modul aktív állapotát a színes háttérrel kiemelt vezérlő is jelzi a szalagon.

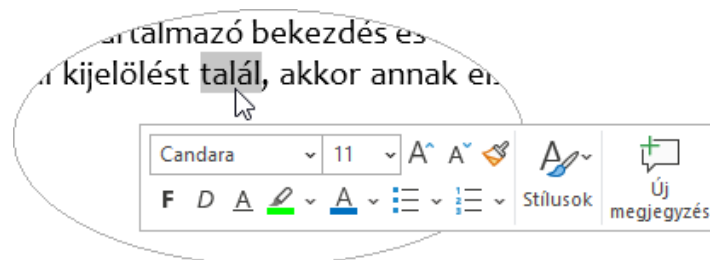
A minta formátumát vágólap-szerűen is reprodukálni tudjuk. A műveletsor a következő. (1) A minta meghatározása. A kurzortól jobbra álló karakter- vagy a kijelölés első karakterének formai jegyei lesznek másolva. (2) A formai jegyek tárolóba helyezése a Shift+Ctrl+C billentyűparanccsal. (3) A formázandó szöveg kijelölése. (4) A formai jegyek alkalmazása a Shift+Ctrl+V billentyűparanccsal.

A beillesztés ismételhető. Sőt! A modul csak vágólap-szerűen működik, de nincs köze se az operációs rendszer, se az Office vágólapjához. Ezért a tárolt formai jegyek nem törlődnek és újra és újra beilleszthetők. A formátum tárolót csak egy újabb formátum-másolás írja felül.

MINIPULT ÉS ELŐFORMÁZÁS

Ha van helyi menü (egér jobb billentyű), akkor miért nincs helyi eszköztár? Van. Úgy hívják, hogy minipult. Nem is kell hívni: megjelenik magától. Akkor, amikor kijelölünk egy szövegrészt. Először csak valami derengést látunk a kijelölés végén, de ha feléje mozdítjuk az egérmutatót, akkor testet ölt a látomány.

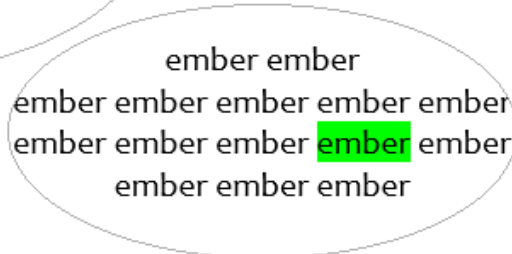
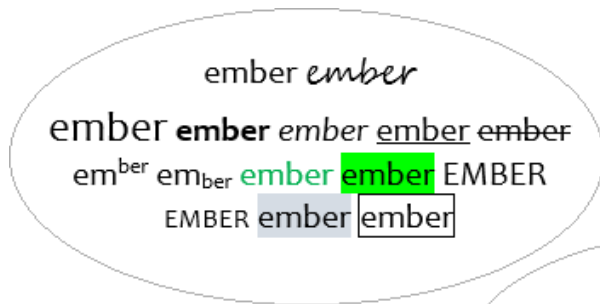

Vezérlővel, zömében, betűformázó műveleteket indíthatunk. Használat után a minipult automatikusan eltűnik, hogy azután egy kijelölést követően újra megjelenjen. A szokásos beállítások mellett. Ha mégse, akkor kapcsoljuk be a Fájl, Beállítások, Általános, Minipult megjelenítése kijelöléskor vezérlővel.

Közvetlenül a minipult vezérlője alatt, a béna nevű, „Élő minta engedélyezése” kapcsoló áll. Ez a szolgáltatás néhány formázó művelet listás vezérlőjéhez kapcsolódik. Ilyen vezérlő például, a karakterkészlet-, a betűméret- vagy a betűszín vezérlő. A megjelenített listát az egérmutatóval pásztázhatjuk, úgy hogy közben a kijelölt szövegrész felveszi az egérmutatóval érintett listaelem formátumát.

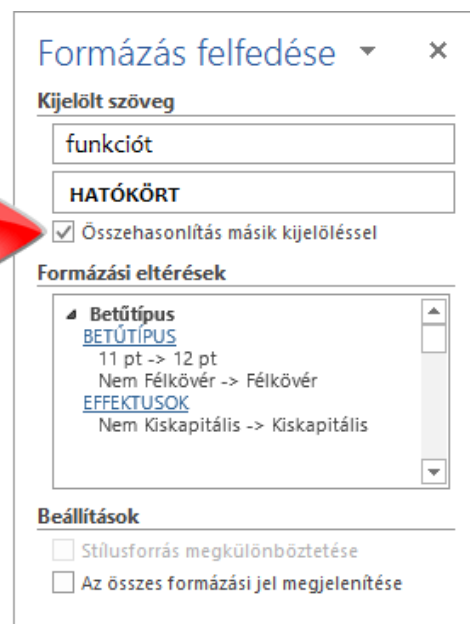
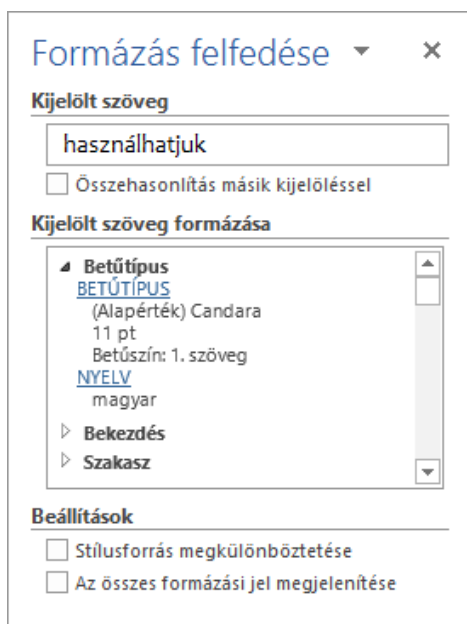
A BETŰFORMÁZÁS TÖRLÉSE

A kijelölt szöveg betűinek összes formai jegyét a Ctrl+szóköz billentyűparanccsal távolíthatjuk el. A művelet a kijelölt szöveg karaktereit a szokásos betűformátumra cseréli le, a szövegkiemelő szín megtartásával.

A FORMÁZÁS LEKÉRDEZÉSE

A Shift+F1 billentyűparanccsal megjeleníthető Formázás felfedése segédablakban a kurzortól jobbra álló első betű, a kurzort tartalmazó bekezdés és a kurzort tartalmazó szakasz formai jegyeit kérdezhetjük le. Ha a modul kijelölést talál, akkor annak első karakterét, első bekezdését és első szakaszát fogja elemezni.

A segédablak linkjei az azonos nevű parancstábláit jelentik meg. A szöveg tördelését jelző karaktereket a segédablak alján álló „Az összes formázási jel (!?) megjelenítése” jelölőnégyzettel kapcsolhatjuk be.

A modul segítségével két azonos szöveg-egység (betű, bekezdés, szakasz) eltérő formai jegyeit is feltárhatjuk. A funkció használatához először (1) a kurzor pozíciójával határozzuk meg az egyik szöveg-egységet, majd (2) kapcsoljuk be a szolgáltatást az „Összehasonlítás másik kijelöléssel” feliratú jelölőnégyzettel, és (3) a kurzor pozíciójával határozzuk meg a másik szöveg-egységet.

